

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 191/2012-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti Bc. Ing. J. S., L., zastúpeného advokátkou JUDr. E. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B (pôvodne postupom Obvodného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Firm 660) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Bc. Ing. J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B (pôvodne postupom Obvodného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Firm 660) p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. Bc. Ing. J. S. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Bc. Ing. J. S. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 247 € (slovom dvestoštyridsaťsedem eur), ktorú je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. E. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 191/2012-20 z 3. júla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Bc. Ing. J. S., L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B [pôvodne postupom Obvodného súdu Bratislava I (ďalej len „obvodný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Firm 660].

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ (pôvodne podnikajúci pod obchodným menom „S.“, pozn.) sa návrhom na začatie konania doručeným obvodnému

súdu 18. júna 1993 domáhal svojho výmazu ako podnikateľa – fyzickej osoby z obchodného registra. Tento návrh bol obvodným súdom zaevidovaný pod sp. zn. Firm 660. Obvodný súd rozhodol o návrhu uznesením sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994, ktorým konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil, avšak na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3 Cob/327/2010-33 z 31. marca 2011 uznesenie obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 ako nezákonné zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Po vrátení veci z krajského súdu okresný súd predmetnú vec prerokováva pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B.

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodňuje okrem iného takto:

„... Podľa sťažovateľa nezákonne konanie vo veci sp. zn. Firm 660 vedenom od 18. 06. 1993 na Okresnom súde Bratislava I v Bratislave (predtým na Obvodnom súde Bratislava I v Bratislave) trvá extrémne dlho, zjavne prekročilo a prekračuje ústavne medze primeranosti tohto konania, nadobudlo charakter odmietnutia spravodlivosti (denegatio iustitiae).

Je v kontexte 18 rokov nezákonného konania zo strany porušovateľa, vyvolania stavu právnej neistoty prejavom zjavného odmietnutia spravodlivosti konania v primeranom čase denegatio iustitiae (I. ÚS 100/03).

Zjavnú nezákonnosť a protiústavnosť konania porušovateľa voči sťažovateľovi spoľahlivo ustálil Krajský súd v Bratislave vydaním uznesenia sp. zn. 3 Cob/327/2010-33 zo dňa 31. 03. 2011...

Ku dnešnému dňu však od 18. 06. 1993 nie je vo veci právoplatne rozhodnuté, teda stav právnej neistoty trvá po dobu už viac ako 18 rokov. ...

Nevymazanie subjektu: S. z Obchodného registra Obvodného súdu Bratislava I bez zbytočných prietáhov a zjavných obštrukcií... umožnili súdnemu exekútorovi... na podklade ďalšieho nezákonného poverenia na vykonanie exekúcie č. 5105 016230 zo dňa 6. 11. 2002 vydaného Okresným súdom Bratislava V v Bratislave v konaní Er 59/96. Exekučné konanie bolo po 15 rokoch zastavené vydaním uznesenia Er 59/96-793 zo dňa 25. 5. 2011...*

Sťažovateľ a jeho manželka sa v príčinnej súvislosti s nezákonným konaním porušovateľa stali obeťami šikany a nezákonného vydraženia ich nehnuteľností -

historického viktoriánskeho kaštieľa (pamiatky), čo malo v konečnom dôsledku vznik škody veľkého rozsahu a ohrozenie ich práva na česť a dôstojnosť, dobrého mena v radoch spoluobčanov v obci..., pretože starosta obce... bol povinný dl'a Exekučného poriadku vyvesiť Vyhlášku o dražbe nehnuteľností na obecnej tabuli a poskytnúť exekútorovi súčinnosť počas nezákonnej exekúcie. ...

Tento vyššie popísaný stav v príčinnej súvislosti s porušením povinností zo strany porušovateľa by nebol možným, ak by Obvodný súd Bratislava I v Bratislave nevydal dňa 23. 05. 1994 nezákonné Uznesenie sp. zn. Firm 660 a namiesto vydania nezákonného uznesenia zabezpečil zákonný postup vo veci samej smerujúci k výmazu subjektu S. dl'a podaného návrhu sťažovateľom, čo v prípade zákonného postupu mohlo byť už v r. 1994. ...

Vyššie popísaný stav pôsobí na sťažovateľa a jeho manželku frustrujúco, deprimujúco. Preto sťažovateľ s akcentom na morálne a spoločenské utrpenie, vyvolaný pocit právnej a osobnej neistoty po dobu viac ako 18 rokov, poníženosti a nedôvery v spravodlivé súdne konanie, zjavnú nečinnosť a odmietnutie spravodlivosti má zato, že požiadavka na vyplatenie spravodlivého finančného zadosťučinenia v sume: 18.000,- € je primeraná a spravodlivá. ...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo Bc. Ing. J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nečinnosťou Okresného súdu Bratislava I v Bratislave (predtým Obvodný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. Firm 660 v období od 18. 06. 1993 do 15. 06. 2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I v Bratislava v konaní pod sp. zn. Firm 660 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Bc. Ing. J. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 18.000 € (slovom: osemnásťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Bc. Ing. J. S. priznáva náhradu trov konania v sume 247,00 € (slovom: dvestoštyridsaťsedem eur), ktorú je Okresný súd Bratislava I. v Bratislave povinný zaplatiť

na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. E. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredsedníčka listom sp. zn. Spr. 3593/2012 z 20. augusta 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 5. septembra 2012.

2.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov vykonaných v skúmanom konaní uviedla:

„... súhlasím s tým, aby... ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti...“

... Z uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 03. 2011, ktorým bolo zrušené uznesenie zo dňa 23. 05. 1994 Obvodný súd Bratislava I, je však zrejmé, že toto bolo Obvodným súdom Bratislava I nesprávne doručované a následne aj nesprávne správoplatnené, čím došlo v dôsledku následnej nečinnosti súdu vo veci k vzniku zbytočných prietáhov v konaní. Považujem však za potrebné poukázať na tú skutočnosť, že uznesenie Obvodného súdu Bratislava I zo dňa 23. 05. 1994 bolo vydané ako následok nečinnosti navrhovateľa vo veci, ktorý napriek dvom výzvam Obvodného súdu Bratislava I zo dňa 24. 06. 1993 a zo dňa 24. 02. 1994, nezaplatil súdny poplatok za návrh, v dôsledku čoho došlo k zastaveniu konania. Rovnako je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že navrhovateľ si až takmer po 14 rokoch od podania návrhu na Obvodný súd Bratislava I zisťoval aktuálny stav konania a následne až dňa 29. 10. 2008 podal voči uzneseniu o zastavení konania odvolanie. Vzhľadom na uvedenú nečinnosť navrhovateľa vo veci mám za to, že navrhovateľom uplatnený nárok na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.000,- EUR za každý rok existencie prietáhov v konaní, je v tomto prípade neprimeraný...“

Zároveň si dovoľujem Ústavný súd požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov bolo porušené, bolo vzaté do úvahy, že zákonní sudcovia, ktorým bola vec pridelená na konanie a rozhodnutie po

podaní odvolania navrhovateľa dňa 29. 10. 2008 na Okresný súd Bratislava I, svojim konaním vznik spomenutých prietahov v konaní nezavinili. “

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedla:

«... Stav neistoty o výsledok konania stále trvá aj v dôsledku nezákonného rozhodnutia porušovateľa neprimerane dlho, teda viac ako 19 rokov, čo má za následok, že subjekt „S.“ nebol ku dnešnému dňu vymazaný z Obchodného registra...

Vec mala a má pre sťažovateľa mimoriadny význam. Výška odškodnenia 1.000,- € za každý rok prietahov je súladná s judikatúrou ESLP (Apicella vs Taliansko) - vid'. odôvodnené v sťažnosti. K odškodňovaniu obetí prietahov zapríčinených súdom poukazujeme na potvrdzujúce uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 193/2011, zo dňa 25. apríla 2012, ktorým bolo judikované odškodnenie obetí prietahov zavinených súdom v sume 1.713,98 € za každý rok prietahov.

Teda požiadavka uplatnená sťažovateľom je primeraná a spravodlivá, to všetko s akcentom, že konanie je neprimerane dlhé...

Podľa judikatúry ESLP (Buchholz, 1981): „Len zdržanie pričítateľné štátu môže oprávňovať záver, že nebola splnená požiadavka primeranej lehoty“, najmä ak sťažovateľ nebol nečinný, k prietahom a k neefektívnemu konaniu súdu, vadám doručovania písomností neexistentnému subjektu... (porušovateľa) neprispel.

Sťažovateľ nestotožňuje s obsahom tvrdení porušovateľa a žiada priznať požadované odškodné v sume: 18.000,- €...

Sťažovateľ súhlasí s aplikáciou ust. §-u 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. pretože vec nie je skutkovo zložitá...»

3. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej

prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou týchto práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo s'ťažnosti, z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B (pôvodne vedeného obvodným súdom pod sp. zn. Firm 660):

- 18. jún 1993 – obvodnému súdu bol doručený návrh s'ťažovateľa na jeho výmaz z obchodného registra spolu so splnomocnením zo 17. júna 1993 pre advokáta (obvodný súd konanie viedol pod sp. zn. Firm 660),
- 24. jún 1993 – obvodný súd pod hrozbou zastavenia konania vyzval s'ťažovateľa, aby k návrhu doložil „*písomný súhlas správcu dane v zmysle ustanovenia § 33 ods. 2 zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov*“, a súčasne, aby zaplatil súdny poplatok za návrh (výzva bola adresátovi označenému ako Ing. J. S. doručená 6. júla 1993),
- 24. február 1994 – obvodný súd vyzval vtedajšieho právneho zástupcu s'ťažovateľa, aby pod hrozbou zastavenia konania doložil k návrhu písomný súhlas správcu dane, a súčasne, aby s'ťažovateľ zaplatil súdny poplatok za návrh (výzva mu bola doručená 1. marca 1994),
- 23. máj 1994 – obvodný súd uznesením sp. zn. Firm 660 konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. júla 1994,
- 26. september 2008 – s'ťažovateľ potom, ako sa dozvedel, že proti podnikateľskému subjektu, o vymazanie z obchodného registra ktorého žiadal, sa vedie exekučné konanie, podaním žiadal okresný súd o vyhotovenie fotokópií listín zo spisu vedeného už pod sp. zn. Firm 1779/B,
- 9. október 2008 – s'ťažovateľ si na okresnom súde prevzal vyhotovené fotokópie označených listín vrátane uznesenia obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994,

- 15. október 2008 – sťažovateľ doručil okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994, ktorým navrhoval napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie, a to z dôvodu, že ani jemu, ani jeho právnenému zástupcovi nebolo doručované toto uznesenie o zastavení konania,
- 6. november 2008 – okresný súd postúpil spis krajskému súdu na účely rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa (krajský súd konal vo veci pod sp. zn. 3 Cob 326/08),
- 17. december 2008 – krajský súd s poukazom na nesprávne označenie sťažovateľa v odvolaní napadnutom uznesení obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 (namiesto Ing. J. S. bolo uvedené Ing. J. S., pozn.) vec vrátil okresnému súdu na vydanie opravného uznesenia,
- 16. január 2009 – spis bol doručený okresnému súdu,
- 5. máj 2009 – okresný súd opravným uznesením sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1179/B „*vykonal opravu*“ označenia sťažovateľa v záhlaví uznesenia obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994,
- 4. jún 2009 – sťažovateľ podaním označeným ako „*odvolanie*“ doručeným okresnému súdu s poukazom na vadu svojho označenia ako účastníka v opravnom uznesení (namiesto Ing. J. S. bolo uvedené Ing. J. S., pozn.) žiadal o jej odstránenie a osobitným podaním zároveň žiadal aj o doručenie uznesenia obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 v súlade so zákonom,
- 8. jún 2009 – okresný súd opravným uznesením sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B vykonal opravu označenia sťažovateľa v záhlaví uznesenia obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994,
- 9. júl 2009 – spis bol doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa z 15. októbra 2008 (krajský súd vo veci konal pod sp. zn. 3 Cob 211/09),
- 17. jún 2010 – krajský súd s poukazom na skutočnosť, že v spise sa nenachádza doklad o vykázaní doručenia opravného uznesenia sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B z 8. júna 2009, vec postúpil späť okresnému súdu,
- 22. jún 2010 – spis bol doručený okresnému súdu,
- 11. august 2010 – okresný súd zaslal sťažovateľovi opravné uznesenie z 8. júna 2009 a zároveň aj uznesenie obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994,

- 2. september 2010 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľa (opakované, pozn.) proti uzneseniu obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994,
- 6. september 2010 – spis bol doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa z 2. septembra 2010,
- 31. marec 2011 – krajský súd uznesením č. k. 3 Cob 237/2010-33 zrušil uznesenie obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie,
- 6. máj 2011 – spis bol doručený okresnému súdu,
 - 9. máj 2011 – okresný súd vzhľadom na to, že v danej veci viedol spis už pod sp. zn. Firm 1779/B, vec postúpil krajskému súdu na vykonanie opravy výrokovej časti uznesenia krajského súdu č. k. 3 Cob 237/2010-33 z 31. marca 2011 (konkrétne spisovej značky ním zrušeného uznesenia obvodného súdu, pozn.),
- 16. máj 2011 – krajský súd s poukazom na to, že keďže v čase vydania uznesenia obvodného súdu z 23. mája 1994 bola vec vedená pod sp. zn. Firm 660, postúpil vec okresnému súdu späť ako nedôvodne postúpenú, resp. bez vykonania opravy,
- 17. máj 2011 – spis bol doručený okresnému súdu,
- 25. január 2012 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby predložil súhlas správcu dane s výmazom z obchodného registra,
- 29. február 2012 – sťažovateľ žiadal o predĺženie lehoty na predloženie súhlasu správcu dane s výmazom z obchodného registra s uvedením, že požadovaný súhlas predloží po jeho doručení od správcu dane,
- 27. júl 2012 – sťažovateľ predložil požadovaný súhlas správcu dane z 25. júla 2012,
- 31. júl 2012 – okresný súd uznesením rozhodol o výmaze sťažovateľa z obchodného registra,
- 31. august 2012 – sťažovateľ podal návrh na opravu uznesenia z 31. júla 2012 pre nesprávne uvedenie jeho niekdajšieho obchodného mena („S.“ namiesto „S.“, pozn.),
- 4. september 2012 – okresný súd opravným uznesením opravil znenie niekdajšieho obchodného mena sťažovateľa (uznesenie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, pozn.).

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B (pôvodne postupom obvodného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Firm 660) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48

ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, z charakteru okresným súdom vykonaných procesných úkonov v danej veci, ako ani z predmetu konania, ktorým je výmaz podnikateľského subjektu z obchodného registra, ústavný súd nevyvodil, resp. nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by zakladala faktickú alebo právnu zložitosť posudzovaného konania a súčasne by bola príčinou odôvodňujúcou jeho celkovú dĺžku trvania.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje jednu zo základných zásad práva, a to zásadu „*iura vigilantibus, non dormientibus prosunt*“, v zmysle ktorej je právo dané v prospech bdelych, a nie spiacich, t. j. v prospech tých, ktorí sa o svoje veci starajú, čo platí o to viac v prípadoch, keď je účastník konania kvalifikovane právne zastúpený, tak ako to bolo aj v tomto prípade. Sťažovateľ a ani jeho právny zástupca sa viac ako 14 rokov nezaujímal, resp. nijako nebdeli a nestrážili stav sťažovateľom vyvolaného konania na jeho výmaz ako podnikateľského subjektu z obchodného registra, čo je o to viac závažnejšie, že sťažovateľovi bola 6. júla 1993 a jeho právnemu zástupcovi 1. marca 1994 doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku s poučením o dôsledkoch jeho nezaplatenia, takže mali vedomosť o ďalšom možnom postupe okresného súdu v danej veci, avšak napriek tomu tieto výzvy ostali márne a bez odozvy. Okrem tohto možno sťažovateľovi tiež vytknúť,

resp. pripočítat' na jeho ťarchu aj to, že vzhľadom na začatie konania podaním návrhu 18. júna 1993 svoje právo podať sťažnosť na priet'ahy predsedovi okresného súdu na dosiahnutie nápravy (ktorú v zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za účinný prostriedok nápravy) nevyužil už skôr, resp. aj podľa vlastného tvrdenia ju využil až 4. júna 2009. To isté platí, aj pokiaľ ide o využitie možnosti podania sťažnosti ústavnému súdu.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, v zmysle ktorej namietal nesprávne označenie svojej osoby v opravnom uznesení okresného súdu z 5. mája 2009, kde okresný súd namiesto „Ing. J. S.“ nesprávne uviedol „Ing. J. S.“, pričom aj obvodný súd výzvu z 24. júna 1993 adresoval osobe „Ing. J. S.“, ústavný súd poznamenáva, že k tomuto došlo zrejme iba kvôli tomu, že v samotnom návrhu sťažovateľa bola jeho osoba označená ako „Ing. J. S.“.

Ústavný súd ďalšie skutočnosti alebo okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by mu bolo možné pričítať na ťarchu pre riadny procesný postup v konaní, už nezistil.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu (pôvodne obvodného súdu) a v tejto súvislosti prihliadol aj na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.

V kontexte danej veci ústavný súd v prvom rade poukazuje na ustanovenie čl. IV. ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 328/1996 Z. z., ktorým sa ustanovujú nové sídla a obvody súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého sa s účinnosťou od 22. novembra 1996 obvodný súd premenoval na okresný súd.

Vzhľadom na to, že v období od 18. júna 1993, t. j. od podania návrhu, až do 9. októbra 2008, keď sťažovateľ priamo na okresnom súde osobne prevzal uznesenie obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 o zastavení konania, sťažovateľ ani jeho vtedajší právny zástupca (ako to už bolo uvedené) nad výsledkom nimi vyvolaného konania

nijako nebdeľi, nemožno „nečinnosť“ okresného súdu (pôvodne obvodného súdu) v tomto období považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu (pôvodne obvodného súdu) v čase po 9. októbri 2008, keď si s'ťažovateľ priamo na okresnom súde osobne prevzal uznesenie obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 o zastavení konania, tento nemožno kvalifikovať ako efektívny a koncentrovaný. Okresný súd napríklad celkovo 3-krát vydával z dôvodu chýb v písaní opravné uznesenia k svojim rozhodnutiam (5. mája 2009, 8. júna 2009 a 4. septembra 2012) a tiež napríklad krajský súd 3-krát vrátil spis bez vybavenia okresnému súdu na odstránenie procesných v'ad ako predčasne alebo nedôvodne predložený (17. decembra 2008, 17. júna 2010 a 16. mája 2011). Tieto skutočnosti nepochybne prispeli k celkovej dĺžke posudzovaného konania.

Podľa zistenia ústavného súdu bol okresný súd nečinný 6 mesiacov v období od 6. novembra 2008, keď predčasne a nedôvodne predložil spis krajskému súdu, do 5. mája 2009, keď okresný súd vydal opravné uznesenie. Obdobne možno na ťarchu okresného súdu pripočítat' aj obdobie v trvaní viac ako 1 rok, a to v čase od 9. júla 2009, keď okresný súd opätovne predčasne predložil spis krajskému súdu, do 11. augusta 2010, keď okresný súd po upozornení krajským súdom odstránil procesný nedostatok a doručoval opravné uznesenie s'ťažovateľovi, pretože v tomto čase bol síce spis aj na krajskom súde, avšak chybou okresného súdu ako predčasne a nedôvodne predložený. Napokon okresný súd nesie zodpovednosť aj za obdobie v trvaní viac ako 8 mesiacov, pretože v tomto čase bol spis opätovne nedôvodne zasielaný krajskému súdu, pričom konkrétne ide o časový úsek od 6. mája 2011, keď bol spis vrátený okresnému súdu, do 25. januára 2012, keď okresný súd začal vo veci meritórne konať a vyzval s'ťažovateľa, aby predložil súhlas správcu dane s výmazom z obchodného registra.

Vzhľadom na uvedené a berúc do úvahy zistenú neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu, v dôsledku ktorej došlo k predĺženiu posudzovaného konania o viac ako 2 roky a 2 mesiace, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. ZF 226/93-B, Firm 1779/B (pôvodne postupom obvodného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Firm 660) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 18 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom zistenú mieru neefektívnej činnosti a nekoncentrovaného postupu v konaní okresného súdu (pôvodne obvodného súdu), zistený rozsah zbytočných prietáhov a v neposlednom rade berúc do úvahy aj správanie samotného sťažovateľa považuje za primerané v sume 2 500 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd už nad rámec vlastnej argumentácie v záujme presvedčivosti svojej rozhodovacej činnosti dodáva, že pokiaľ sťažovateľovi mala byť podľa jeho tvrdenia uznesením obvodného súdu sp. zn. Firm 660 z 23. mája 1994 o zastavení konania spôsobená škoda, túto je možné si uplatňovať len podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v minulosti v zmysle ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení účinnom do 31. decembra 2003, pozn.). Z tohto dôvodu túto prípadnú škodu nijako nie je možné zohľadniť v rámci konania o tejto sťažnosti pred ústavným súdom vrátane rozhodovania o ním uplatnenom finančnom zadošťačení.

6. Právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 247 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 € a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 je 127,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,63 €.

S poukazom na výsledok konania sťažovateľovi vznikol nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2011 (prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 261,82 € vrátane režijného paušálu a za jeden úkon uskutočnený v roku 2012 (stanovisko z 12. septembra 2012 k vyjadreniu okresného súdu) v sume 134,80 € vrátane režijného paušálu, t. j. sťažovateľovi vznikol nárok na úhradu trov v celkovej sume 396,62 €.

Vzhľadom na skutočnosť, že právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila nárok na úhradu trov iba v sume 247 €, ústavný súd ju sťažovateľovi priznal vo výške uplatneného nároku, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012